

la tribuna

El vot comunal dels residents (I)

La desigualtat és, a més a més, antieconòmica

MANUEL M. PUJADAS

“Un país com el nostre no podia continuar tenint ciutadans amb més drets que d’altres a nivell econòmic.” Antoni Martí a l’assemblea general de l’ONU

1. Una idea m’ha sorprès enormement aquest estiu i m’ha alegrat la vida: hi ha una *interrelació entre desigualtat, redistribució i creixement*. Això és el que diuen dues institucions internacionals respectades i/o de renom, l’una pública i l’altra privada. El Fons Monetari Internacional ho preconitza de manera inequívoca i l’agència internacional de qualificació Standard & Poor’s ho reconeix sense embuts; unes institucions gens sospitoses de ser esquerranes ni tan sols keynesianes.

L’examen, la comprovació i la formulació de propostes per combatre la desigualtat comença a ser l’eix central no solament de les polítiques d’esquerres tradicionals, sinó d’algunes dretes en general tan reticents. I això és així almenys en el primer món tant en l’àmbit americà, especialment dels EUA, com en l’europeu: vegi’s, per exemple, la recent ex-

periència de la Gran Coalició alemanya legislant per primera vegada sobre el salari mínim tendent a igualar les remuneracions.

El que avui dia ens diuen els economistes i força polítics que comencen a seguir-los –en el quadre precisament de la llarga, profunda i inacabada crisi present–, és que el creixement, o el què és mateix, la fi de la crisi necessita de polítiques econòmiques i socials contra la desigualtat i per tant polítiques de redistribució dels recursos disponibles. Així ho diuen

els ja clàssics Paul Krugman o Joseph Stiglitz en el món americà, però també els menys coneguts però igualment rellevants en l’àmbit europeu com el francès Thomas Piketty. Els fets els han anat donant la raó fins al punt de rebre’n el reconeixement –sincer i/o a contracor?– de l’FMI i S&P.

Vegeu algunes *perles* que resumeixen les tesis mantingudes per aquests economistes:

* La desigualtat és un llast per al creixement.

* Menys desigualtat té relació

amb un creixement més ràpid.

* La redistribució és bona per a l’economia, per al creixement més elevat i més durador.

* Una economia més justa també la farà més rica.

Joseph E. Stiglitz és nord-americà nascut el 1943 i premi Nobel del 2001, fou cap del consell dels assessors d’economia de Clinton, directiu del Banc Mundial i ara és professor a la Universitat de Columbia.

El també nord-americà Paul R. Krugman, deu anys més jove, és premi Nobel del 2008 pels estudis de la localització de l’activitat econòmica, cap del consell d’assessors d’economia de Reagan, polèmic assessor d’Enron, columnista del *New York Times* i professor a la Universitat de Princeton.

El francès Thomas Piketty, nascut el 1971, és president de l’Escola d’Economia de París i autor d’una immensa anàlisi de la desigualtat amb el títol de *Le capital au XXIe siècle*, un títol un xic ampul·lós que honora però la notable dimensió de l’obra.

Tots ens parlen de *polítiques econòmiques i socials* perquè una crisi inicialment financera va

convertir-se en econòmica i comença a degenerar en crisi social, política, institucional i en darrera instància de valors, una involució tan vasta i perillosa que pot acabar anorreant la mateixa democràcia –tot sigui dit amb un cert dramatisme contingut i deliberat. 2. Molt em temo que en l’entorn andorrà el debat sobre la desigualtat és inexistent. O gairebé: el CRES ha començat a fer-hi front de manera tímida però seriosa tot i que poc coneguda i insuficientment divulgada. Càritas n’està parlant cada cop més sovint els darrers temps. I ara ho fa el cap de Govern amb les paraules a les Nacions Unides que encapçalen aquestes reflexions. Però en general en el terreny públic i en el privat, tot és silenci.

Tard o d’hora, però, la qüestió de la desigualtat esdevindrà un dels eixos centrals de la reflexió i de l’acció social i política andorranes. Perquè, sense pretendre fer una rigorosa anàlisi sociològica de la nostra societat per a la qual no estic qualificat, no crec que m’enganyi si goso afirmar que *la societat andorrana és profundament desigual*.